

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upravišškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več kot trikrat . . . 8
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
za 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenšči nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Nekaj o konsumih.

O konsumih se prerekati z „Narodom“ je prazna reč. On zastopa načelno nasprotno stališče in gleda vprašanje o upravičenosti ali neupravičenosti konsumnih društev edino le s stališča koristi svojih pristašev. Gospodarskih stvari od političnih ne zna sploh ločevati. Zato je popolnoma umljivo, da je vse, kar piše o tem, pisano v tistem strankarskem tonu, ki ga splošno diči in mu daje sijaj surovega klafača. Ena laž več ali manj, nič ne dene!

Če bi kaj pomagalo, bi mu samo to povedali, da se gospodarski uspehi in neuspehi ne morejo meriti po kakih splošnih načelih, najmanj po političnih ali religioznih. Pravilno in edino pravično je, če se presoja individualno, vsak slučaj posebej. Konsumna društva so samostojne organizacije konzumentov. Lahko so dobre ali slabe, kakor organizacije sploh.

Same sebi niso namen. Mi smo vedno povdarjali to stališče. V nobeni izjavi našega lista ali kat. narodne stranke ne najdeš kaj drugega. Zato pa tudi mirno in trezno gledamo sedanji razvoj gospodarske organizacije. Tla, na katerih sloni, so sama po sebi političsko nevtralna in tega ne izpremeni prav nič dejstvo, da sodeluje pri posamnih organizacijah osebe, ki pripadajo samo eni stranki.

„Zadružna zveza“, ki pri nas združuje gospodarske zadruge, to vedno odkrito povdarja; po tem načelu vodi zadruge; to načelo naroča svojim revizorjem in drugemu uradništvu. Zadruge, ki se zdravo razvijajo, goji in podpira; napake strogo trebi. Zlasti strogo pa postopa pri konsumnih društvih. Kar ni zdravega, naj preneha. V poslovanju „Zveze“ naj se prepriča, kdor hoče izvedeti resnico, kakšna načela zastopajo tisti, ki jih psuje „Narod“, da so revni diletantje v gospodarskih rečeh. Reorganizacija „Gospodarske zveze“, ločitev trgovskega dela od zadružne zveze, neizprosna strogost pri reviziji je jasno znamenje, da se dela premišljeno in trezno.

Izkušnje, ki jih ima s konsumnimi društvi, so mnogoštevilne in se popolnoma skladajo s tistimi načeli, ki smo jih v tem

vprašanju od prvega začetka sem povdarjali. Za konsumno organizacijo morajo biti ljudje društveno in zadružno že nekoliko vzgojeni in na kmetih mora konsumna organizacija težiti po širšem gospodarskem združništvu, po raznih produktivnih in skladiščnih zadrugah; če tega ne stori, ni izvršila svoje naloge.

V zgodovini konsumnih društev ne smemo prezreti teh-le stvari: Začetkom se konsumno društvo navadno živahno prične. Ko se pa vsled njegovega nastopa v nekem okrožju splošno regulirajo cene, je njegovo delo, če se ne smatra kot vzgoja za širše združništvo, že izvršeno in prav nobene škode ni, če preneha. Ne smemo prezreti, da se prizadeti krogi, katerim se je pri nas z vso silo pridružila tudi gosposka, z vsemi sredstvi zaganjajo v konsumentne organizacije in oslabé začetkom vzbujeno vzajemnost.

Marsikje se vsled nebržnosti načelstva ali nadzorstva pojavi goljufija — prav kakor povsod drugod; že njen sum razdvoji ljudi, in pripomočkov, da se vzbudi tak sum, je dovolj. V takih razmerah je seveda zopet edino pravilno — razdruženje. Nikar naj pa nihče ne misli, da s tem pada zadružna misel. Razsodni ljudje, ki gledajo individualno od blizu rojstvo, delovanje in razdruženje konsumnih zadrug, sodijo to stvar popolnoma drugače, kot „Slov. Narod“. Zato morejo njegovi razni članki in notice v tem oziru pač razigrati živce prizadetim pristašem, morejo tudi glede na zadružno gibanje na Slovenskem „Narodovim“ zvestim bralcem sploh spraviti v glavo neki čuden mysticism, ne morejo pa zavreti, da ne bi ljudstvo prej ko slej videlo v liberalni misli svojega sovražnika, v združništvu pa svoje rešitve.

Preveč katoliško!

Hamborn, 1. marca

Kdo bi si to mislil? Berolin se jim zdi preveč katoliški!

Cesar Viljem II. je dal v Berolinu sezidati velikansko, krasno katedralo. Arhitekta je poslal po svetu, da so preštudirali vse najkrajše cerkve. In z ogromnimi stroški so sezidali sredi Berolina velikansko, krasno cerkev ter jo te dni po-

svetili z največjo slovesnostjo. V resnici je to prekrasen spomenik stavbarske umetnosti, v katerem je hotel Viljem pokazati moderno renesanso umetnosti in verskega mišljenja med pruskimi protestanti.

In zdaj prihajajo pruski kritiki. Stavba ima v sredi ogromno kupolo, in ob straneh še štiri manjše kupole. Notri kaže krasne skulpture, katere občudujejo ljudje — ki nimajo predsodkov. Protestantovski kritiki pa zmajujejo glave in tožijo, da je ta stavba — preveč katoliška.

Res je! Kupola je po zgledu cerkve sv. Petra v Rimu — To se zdi protestantom strašna nesreča. A kdo je pa se postavil krasnejšo kupolo, kakor papeži v Rimu? Tudi Viljemovi arhitekti so morali vstvariti nekaj podobnega, ako so hoteli sezidati vzorno, monumentalno kupolo.

Zdaj pa skulpture! Protestantje so v katoliških cerkvah, katerih so se polastili po „reformaciji“, razbili in uničili najkrajše umetniške spomenike, češ da so „malikovalski“. A v Berolinu so morali ogromno cerkev okrasiti s skulpturami, drugače bi bila preveč dolgočasna in prazna. V cerkev so morali pa vendar postaviti svete podobe! To je gnusoba v očeh prozaičnih protestantov. Oni imajo samo prazne cerkve, strahovito dolgočasne, kjer ni razven pulta za pastora in klopi nobene „malikovalske“ podobe. In Viljem jim postavi umetniške, cerkvene skulpture v cerkev. Nekaj groznega za protestante, ker jih spominja krasnih, katoliških cerkev!

In še nekaj! Cesar Viljem je ukazal, da mora biti cerkev vernikom ves dan odprta. Zopet nekaj katoliškega, kajti vse protestantske cerkve so ves teden zaklenjene, in se odpro samo v nedeljo, da v njih pastor prebere svoj suhoparni in prazni govor. — In zdaj ta novotarija, da bi bila cerkev vedno odprta! In da bi ljudje še vanjo med tednom molit hodili! — To je preveč katoliško!

Mi pa želimo protestantom, da naj vendar enkrat začno trezno misliti. Protestantizem je smrt pobožnosti in umetnosti. Pri njih se vidi to, kar pri angličanih. Ko začno reformirati svoje žalostne cerkvene razmere, se morajo približevati katoličanstvu. Kajti tu je resnica in umetnost, v protestantizmu je pa puščoba in dolgočasnost!

Rusko-japonska vojska.

Boji na vsi črti.

V soboto zvečer so došla naslednja vznemirljiva poročila:

Mukden, 4. marca. Rennenkampfova divizija je predvčeršnjim izgubila 14 častnikov in 1074 mož. Sem so došli trije vlaki z ranjenci.

Tokio, 4. marca. Iz japonskega glavnega stana se poroča: Boj se nadaljuje na obeh krilih in v centru. Japonci si pridobivajo vedno več tal. Rusi so pri Simintinu poraženi.

Berolin, 4. marca. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Peterburga: Carjev reskript je nastal vsled žalostnih poročil z bojišča. Sinoči ob sedmih je došla od Kuropatkinina šifrirana brzojavka, ki pravi, da je 260.000 (!) Japoncev prodrlo ruskolevo krilo ter ga odrezalo od armade. Ob desetih je sledila druga brzojavka, ki se glasi: Japonci korakajo proti Mukdenu. Moj položaj je zelo nevaren. Danes v vladnih krogih priznavajo, da je bil Kuropatkin poražen in armada deloma razpršena.

Berolin, 4. marca. „Berliner Ztg.“ poroča iz Peterburga: General Danilov je vjet s celim svojim štabom. Prelaz Gutulin so vzeli Japonci po obupnem boju in rusko umikanje se je izpremenilo v pravicato katastrofo, ker so sveže japonske reserve napadle begoče; Japonci so zaplenili 12 topov ter veliko množino streliva. Ruske izgube so silno velike. Na eni točki fronte je bila japonska armada vsled uničujočega ruskega topovskega ognja poražena. Ruska intendantca je zbežala iz Mukdena v Harbin. Bitka v ruskem centru in desnem krilu se še nadaljuje. Baje je gotovo, da se Kuropatkin odpokliče. Njegov naslednik bo veliki knez Nikolaj Nikolajevič, ki mu bo za pomočnika general Linevič.

Berolin, 4. marca. „Lokalanzeiger“ poroča, da so Japonci vzeli Putilov in Novgorodski grič. Rennenkampfova konjeniška divizija je uničena. Rusi se umikajo iz vseh pozicij, ker se boj obkoljenja. Vas Sanlinpu, 18 km. pred Mukdenom, so danes Japonci z naskokom vzeli.

Kaj je res?

Velika bitka divja v Mandžuriji. O kak odločitvi nam do danes opoldne še ni bilo ničesar znanega. Vsa vznemirljiva poročila pač ne bodo dobesedno resnična. Zabeležili smo jih kot kronisti. Dunajski listi trdijo, da splošni položaj še ni znatno izpremenjen. V središču pri Sahu imata obe stranki ravnotežje. Japonski oddelki v gorovju severovzhodno od Banjapuu prodirajo proti dolini reke Hun, a Rusi se jim upirajo. Ve-

LISTEK.

Prva vožnja z železnico skozi predor iz Bistrice v Podbrdo.

Bliskoma se je raznesla novica po Bohinju: 1. marca bo prvičkrat mašina drdrala skozi predor, prosta bo vožnja vsakomu. Nikakega poziva ni bilo, mnogi niti verjeli nismo, bo-li res.

Toda vkljub tej negotovosti zbralo se je že krog poldne na stotine ljudstva iz obeh dolin ob portalu predora.

Bilo je 96 vozov pripravljenih. Brzo so jih zasedli domačini, delavci in povabljeni gostje.

Dve mašini, okusno okrašeni z zastavami in venci čakali sta povelja za odhod. To je bilo življenja in navdušenja! Vse, staro in mlado, moške in žene, vse se gnete na vozove, vsak hoče danes zastonj na Goriško.

Točno ob pol 3. zapiskata mašini. Takoj smo v predoru. Tu nad veličastnim por-

talom, podobnem mogočni trdnjavi blišči se napis: dovršeno „fertig“. Zares! Kako naglo so minula štiri leta. Zdi se, da smo šele včeraj prosili blagoslova iz nebes pevajoč „Benedictus“ v pričetki podzemeljski jami.

In danes! Vse je dovršeno. Vsegamogočni dal je delu blagoslov. Saj nesreč ni bilo. Ponesrečil je zares samo eden v predoru.

Taki in enaki spomini vrstili so se nam pri vožnji skozi predor. Nekak skrivnosten občutek je pretresaval vsakoga: eni so zamišljeni, drugi pojo, tretji strmeč občudujejo to podzemeljsko trdnjavo.

Med drdranjem vlaka opazimo na desni strani razsvetljen prostor. Kaj bo neki tu? Vlak vozi počasi. Na mestu smo, kjer je bil lansko leto 31. maja ob navzočnosti cesarske visokosti nadvojvoda Leopolda predor prevrtan, kjer je padla zadnja kamenska stena, koja je ločila Kranjsko in Goriško. Na tem mestu se blišče slike železniškega ministra Witteka, sekcijskega šefa Wurma in stavb. svetnika Hanaka v elegantnem, z zelenjem

in baloni okrašenem okviru. Da so tu zaorili živio-klici, je umevno.

Peljemo se nekaj sto metrov dalje, vedno hitreje, znamenje, da gremo navzdol proti Podbrdu. Zares velik strminec 10 promile! V ozkem kanalu hiti voda — v adrijsko morje! Zopet mesto v tesnini vse v lučicah. Ena besedica „skozi — durch“ označi nam, da je bil tu zadnji kvader vzdignjen — predor zobokan.

Še dva kilometra in že se zasveti skozi vrata v elegantnem ovinku na desno beli dan. Hitro smo bili skozi — v 40 minutah. Podbrdčani okrasili so hiše z zastavami, pokali so — prvemu vlaku na čast — topiči, da je bilo veselje. Prvikrat sežemo si Kranjci in Primorci v roke kot bližnji sosede ponosni na svojo lepo domovino. In zanjho hočemo delati in trpeti, da nam je ne ugrabi noben sovrag ne od severa, ne od juga.

Kako ozka dolina! Človek skoraj razumeti ne more, kako je bilo mogoče v štirih letih toliko zgraditi. Hrib nad portalom je ilnat, vedno se ponižuje, seseda. Minerji

bili so že nekaj sto metrov daleč, kar se je začel hrib sesedati. Kaj storiti? Napraviti so morali še drugi postranski „Stollen“, in hrib s trdnimi skalnimi kvadri, takorekoč podzidati. Temelj temu zidovju je še meter globeje, nego struga potoka Bača. Da pri pogledu portala v Podbrdu, moraš nehote tehniko občudovati. Portal bil je okrašen z zastavami, cesarskim orlom ter napisom — prosta vožnja — „Bahn frei“.

Sedlo nad Bačo je v megli, kakor bi se žalostilo današnjega dne. Saj je bilo ti-sočletja prehod raznim ljudstvom. Čez to sedlo so tovorili Rimljani, in za njimi Bog zna koliko časa že Slovani. Sedaj bo ta pot osamljena, zapuščena. — Spomladi do nesel nam je oljkine vejice stari Pepe s svojo ženico z brdske gorice. Prvo grozdje — vse je moralo čez Bačo. In vse to sedaj neha. — Kolik razloček! Prej se je bilo treba potiti nad 3 ure, sedaj kakih 7 10 minut in bom na Goriškem. Tako se na svetu vse izpreminja. Bog daj, da bi ta izprememba ne škodila narodu!

Kako hitro je minul odmor ene ure!

liki boji so zahodno od železnice. Reke so zamrle in četam ne napravljajo nobenih ovir. Med reke Hun in železnice stoji Oku nasproti drugi mandžurijski armadi, severno od Hunha in zahodno od Mukdena prodira Nogi. Kuropatkin še ni ničesar določil, da bi Rusi pričeli prevažati velike zaloge iz Mukdena v Tjelin. Iz tega bi sledilo, da Kuropatkin upa odbiti japonske napade. Če bi se Japoncem res posrečilo prodreti skozi levo rusko krilo, tedaj bi bil položaj za Ruse seve opasen, a o tem, kakor rečeno, do opoldne nismo dobili zanesljivih poročil. Neverjetno se nam zdi, da bi 260.000 Japoncev prodrlo levo rusko krilo, ker to liko vojakov samo na tem krilu pač ni majo. Če se izid bitke sedaj še ne nagiba ne na to, niti na ono stran, tedaj bo pač od ločilno, katera stranka bodo imela močnejše rezerve. Če je Ojama izigral vse svoje rezerve, bo v nadaljnjih bojih vedno bolj oslabljen in situacija bo zanj postajala kritična. Seveda ako imajo Rusi dovolj rezerv. Ako se pa obe stranki enako oslabita, tedaj bodeta zopet prenehali z boji, da dobita novih ojačenj. Nikakor torej ni gotovo, da bo sedanja bitka res odločilna. Rusov nikakor ni presenetila japonska namera obkoljenja zahodno od Mukdena. To sledi iz tega, da ondi do sedaj kljub japonskim naporom ni nobene izpremembe v situaciji Kuropatkinovi. Prodiranje Kurokijevo na vzhodnem krilu v dolino reke Hun bo morda dalo situaciji novo obliko, a getovo to ni. Prej morajo Japonci vzeti prelaz Kutulin, a tega še nimajo. Prej na vzhodni fronti ne smemo govoriti o kaki odločitvi. Predno ne pridejo zanesljiva poročila, se o situaciji na bojišču ne more nič gotovega reči. Sodi se, da na ruski strani absolutno ni namena, izživati odločilnih dogodkov, namen je, zadržati, dokler ne začne delovati baltičsko brodovje. Ravno nasprotno stoji stvar na japonski strani. Japonci morajo siliti v odločitve vspricho naraščanja Kuropatkinove armade in vspricho vedno intenzivnejšega utrjevanja ruskih pozicij. Sirina fronte, ob kateri se vrše boji, je najmanj 100 km. To je bojna črta, kakršne ne pozna dosedanja zgodovina. Oba nasprotnika imata približno vsaj pol milijona vojakov in nad tri tisoč topov.

Kaj pravijo v Peterburgu.

Peterburg, 5. marca. Peterburški brzojavni urad poroča iz Mukdena 4. t. m. ob šestih zjutraj: Včeraj so Japonci nadaljevali naskoke na naše postojanke zahodno od Mukdena. V centru se je bil do večera le topniški boj. Japonci so petem naskočili Šahpu ter došli do žičnih ovir; a so bili odbiti. Naše levo krilo pri Kaudališanu je naskakovala japonska garda (Kuroki); danes zjutraj ob štirih je bil odbit njen deseti naskok. Pri prelazu Kutulin so bili do sinoči odbiti vsi japonski napadi. — Sovražnik je imel povsod velike izgube. Danes divja topniški boj na desnem krilu.

Peterburg, 5. marca. Peterburški brzojavni urad poroča še nadalje iz Mukdena 4. t. m.: Ob sedmih zjutraj se je iznova pričel boj na postojankah pri Mukdenu proti diviziji generala Nogija. Na postojankah pri Šahu ni nobene izpremembe. Na levem krilu Japonci po dnevi niso napadali. Zadnji napad, trinajsti na prelaz Kutulin, je bil odbit ob 8 ur zjutraj. Putilov griščo Japonci cel dan obstreljavali z oblegovalnimi topovi. (Torej ga še n majo? Ur.) Na desni strani železnice so Japonci napadli selo Ljačau, ki so ga naše predstraže po trdovratnem boju zapustile.

Kuropatkinova poročila.

Peterburg, 4. marca. Brzojavka generala Kuropatkina carju od 2. t. mes. se glasi: Danes okrog treh je bil naš oddelek, ki je zapuščal neko vas, štiri vrste vzhodno

Komaj da smo se spoznali, in že je treba misliti na odhod. Z Bogom toraj Bača! Zveni prvič, drugič, kakor mravlje hite ljudje ob nasipu vsak k svojemu vagonu. Pridružijo se nam še Podbrdčani. Preveč nas je. Pomagati nas mora tiščati, tretja mašina — podbrdska. Ni čuda. Saj nas je bilo nad 1200. Da je bila vožnja iz Podbrda živahnejša je umljiva. Goriška kapljica je marsikoga ogrela. Pesmi so se razlegale, čuli se živahni pogovori, tudi makedonski meh je neprenehoma kakor za stavo piskal. Sama radost! Vlak je tudi nazaj vozil točno 40 minut. Tako je minula prva vožnja s Kranjskega na Goriško in nazaj.

Na večer je bila v hotelu za povabljenе goste skupna večerja ter prosta zabava. — Cule so se lepe napitnice. — Minulo je trudapolno delo. Oni, ki so delo pričeli in dovršili nas trumoma zapuščajo išoč si drugod dela, ali pa se posvete zopet svojemu prvotnemu poklicu. Bodite srečni! Z Bogom!

od Sanlinpua, obstreljevan od Sanlinpua. — Sovražnikovo prodiranje proti našemu oddelku smo kmalu ustavili. Sovražnik je danes energično pričel z ofenzivo ter je začel obhajati naše desno krilo na fronti vasi Šahpu in Lindzjatun. Japonci so po pripravljačem hudem topniškem ognju napravili več napadov, a se bliz velikimi izgubami odbili. — Proti naši poziciji na fronti Erdgoa-Kandalizan sovražnik nadaljuje kanonado. Japonci so silovito napadli naše postojanke na Gutulinu ter si osvojili eno utrdbo na fronti, iz katere smo jih pa v protinapadu zopet pregnali. Ker pa je bila ta utrdba popolnoma razdejana so se naši po danem povelju iz nje umaknili. Sovražnik je danes večkrat silovito napadel naš oddelek na levem krilu. Proti eni uri je spravil svoje mrtve po boju mož proti možu na svojo pozicijo. Naše čete so napravile protinapad, pregnale Japonce ter se utrdile na slemenu bližnjegore. Naš oddelek pri selu Kudjaca je prešel k ofenzivi, ki je odbil pet silnih napadov z velikimi sovražnikovimi izgubami.

Nadaljna Kuropatkinova brzojavka od 3. t. mes. poroča: Sinoči pričeta ofenziva proti Japoncem, ki so zasedli vas Sanlinpu ter južno ležeče sosedne vasi, se je danes zjutraj nadaljevala. Istočasno so v Mukden dešla ojačenja. Na fronti danes naše postojanke niso bile napadene. Sovražnik je le streljal iz topov. Zjutraj so Japonci silno napadli naše postojanke na levem krilu v okolici Janzjatuna in Kandalizana. Zanjega teh napadov se je od japonske strani udeleževalo okrog 20 bataljonov, ki so bili pa vsi z ogromnimi sovražnikovimi izgubami odbiti. Po poročilu endotnega poveljnika je pred našimi postojankami obležalo zelo veliko trupel japonskih vojakov. Na mnogih točkah je došlo do bajonetnih bojov. Danes zjutraj je sovražnik dvakrat napadel naše pozicije na prelazu Gutulin, oba napada sta bila odbita in Japonci so pri tem trpeli velike izgube. Prve vrste Japoncev, ki so napadli naše stališče na desnem krilu, so bile oblečene v uniforme našega Čembarskega polka, ki je bil postavljen pri Gutulinskem prelazu. Tudi tretji napad je bil odbit. Sovražnik se je približal našim utrdbam do 200 korakov. Na levem krilu je bil en naš oddelek napaden trikrat, ob devetih zjutraj, ob treh in ob petih popoldne. Posebno zadnji napad je bil silovit in se je razvil v bajonetni boj vendar so bili Japonci vsakokrat odbiti z velikimi izgubami. Šef generalnega štaba 71. divizije, polkovni poročnik Hraštickij, je bil ranjen, a je ostal na svojem mestu. Hrabrim četam oddelka na levem krilu, ki je trpel takoveliške izgube, dase mrtva trupla tvorila naravni prsobran, sem se zahvalil v imenu Vašega Velikanstva.

Kuga med Hunhuzi.

Irkutsk, 5. marca. V hunhuških tundrah za Turnšanskim je med ondotnimi jeleni vzbuhnila kuga, vsled katere je doslej poginilo 20.000 živali. Več Hunhuzov, ki so uživali meso obolelih jelenov, je umrlo.

Nova vojaška kuhinja.

Peterb Vedomosti javljajo, da si je štabni kapitan Boršov dal patentirati od njega iznajdeno razložljivo vojaško kuhinjo. V tej kuhinji je možno pripraviti jedi za 50 oseb. Kuhinja je velike važnosti zlasti za obveščevalne svrhe, ker se jo lahko med potjo ali vožnjo razgreje in tudi pripravi jedi tekem ure in pol.

Ruski poročevalec o položaju.

Ta burno, ruski poročevalec v Mukdenu, poroča 27. t. m.: Crta japonskih čet se razteza — počenši od zahoda — preko naslednjih krajev. Sjaoh — Šahpu — ob desnem Šahovem bregu tja do Banjapudze — Daljnin — Tumađe in nadalje proti jugovzhodu, pri čemur je Huanžensjan (na Koreji) ruski. Z zadnjo operacijo Ojamovo se je japonska fronta precej izravnila. Zdi se, da bi bila Japoncem, ko bi vzeli prelaz Daljnin, odprta pot proti Fušumu (ob Hunhu, vzhodno od Mukdena) in Tjelinu ko bi tu ne bilo ruskih čet. Vendar se te nevarnosti ni bati.

Iz boja pri Cinhečanu.

Od 25. febr. dalje je trajal boj na vsej vzhodni črti cinhečanskega okraja. Najhujši je bil ponoči 26 febr. Zjutraj 27. febr. so začeli Japonci prodirati od Haolinzaja. Hkrati se je začel topniški boj pri Kandolinsanu. Zapadno od tega kraja je bilo sedem sovražnih baterij. Bojna črta je bila dolga do 30 vrst. Japonci so ponoči 26 febr. izkušali prodreti rusko središče pri Findjapu. Del ruske straže se je moral umakniti pred Japonci, ki so se v nočni temi približevali v znatnih silah. Vendar so Rusi okrepjeni vzdržali nadaljnje napade. Pod polkovnik Pokrovskij je pustil Japonce priti prav blizu in je ukazal vojakom, da naj

upijejo: „Bratje, patron ni, patron ni!“ Ko se Japonci to slišali, so veselo naskočili, a ruske puške se zagrmle in 120 Japoncev se je zgrudilo pod streli, in naskok je bil odbit. Potem je sledil vroči boj v okraju Haolinzaj-Kandolinsan.

Kuropatkin in Grippenbergo.

Peterburg, 4. marca. Pod carjevim predsedstvom se bo vršil posvet generalov Saharov, Dragomirov in Roop, ki bodo razpravljali konflikt Kuropatkinov z Grippenbergom ter se razgovarjali o splošnem položaju na bojišču.

Hulska afera.

London, 4. marca. Angleška vlada je poslala Rusiji noto, v kateri zahteva 75.000 šterlingov lir za odškodnino žrtvam dogodkov pri Hulu.

Ojamovo poročilo.

Tokio, 4. marca. Maršal Ojama poroča, da so Rusi 2. t. m. proti našim postojankam pri Sinkinu. 80 milj vzhodno od Mukdena, napravili več napadov, ki so bili pa vsi odbiti. Pri Penziku je bil sovražnik vržen nazaj na obrambeno črto. Akcija se še nadaljuje. Ravno tako se pa razvijajo boji ob Šahu za nas ugodno. Dne 1. t. m. je naš oddelek pregnal sovražnika pri Simintinu in pri Tunmintinu. Zaplenili smo mnogo živeža in krmo.

Rusi v Koreji.

Vladivostok, 4. marca. Pri Seugučinu na severni Koreji se je izkrcalo 2000 Japoncev.

Zaplenjeni parnik.

Tokio, 4. marca. Angleški parnik „Gasby Albey“, ki je vozil premog, je bil na potu v Vladivostek od Japoncev zajet.

Rusija odpovedala naročila?

London, 4. marca. Poročajo, da je Rusija odpovedala naročila, ki jih je naredila pri belgijskih tvrdkah na orožje in strelivo. Že pred dvema tednoma je došlo naznanilo, naj se transporti ustavijo.

Steselj.

Peterburg, 5. marca. Odposlanstvo mestnega sveta je pod vodstvom mestnega glavarja podalo generalu Steslju adreso.

Prihodnja bitka.

Tokio, 4. marca. Razun kratkih uradnih poročil tu o dogodkih v Mandžuriji ni nikakih obvestil. Gotovo je, da je živahno gibanje na celi, 90 milj dolgi, fronti. Dvomljivo pa je, če se je splošni napad tudi že res pričel. Velike bitke pričakuje pri Cujfintaju, kamor so se umaknili Rusi po svojem porazu pri Cinhečanu.

Položaj na Ogrskem.

Kakor poročajo, so ogrski politiki priporočali vladarju v soboto pri zaslišanju naj se sestavi koalicijsko ministrstvo. Justh je nasvetoval ločeni carinski ozemlji in armadi. Cesar baje ni nasprotoval ločitvi carinskega ozemlja, pač pa ločitvi armade. Mažari hočejo na vsak način za mažarske vojake mažarski poveljni jezik. Ogrska zbornica se snide 8. t. m. ter se odgodi do rešitve krize.

Poljske zahteve.

Poljski listi objavljajo po peterburškem „Kraju“ zahteve, ki jih je izročil prof. Spasovič v imenu takozvane miroljubne stranke ministru Witteju, in ki se imajo na podlagi 7. točke carskega ukaza dne 26. dec. pr. l. v ministrski konferenci obravnati. Sest jih je: 1. Poljski jezik naj se dopusti v administrativnih, finančnih in sodnih uradih poljskega kraljevstva, da se sme notranja manipulacija in depisovanje vršiti izključno v poljskem jeziku. Vsak uradnik v kraljestvu mora znati poljsko. Poduk v poljščini ne sme biti prepovedan. Ruski jezik ostane seveda splošni državni jezik. 2. V šolah naj se rabi poljščina. Zasebne šole naj dobe večjo prostost. 3. Poljski uradniki naj imajo ravno tista prava kot ruski. Odstranijo naj se vsi predpisi, ki izključujejo katoliške Poljake ali Ruse oženjene s katoliškimi Poljakinjami iz državne službe. 4. Odstranijo naj se vsi predpisi, ki branijo Poljakom pridobivanje zemljišč v nekaterih krajih ali ne neki gotov način. 5. Občinam in deželi naj se da večja samouprava. 6. Uvedejo naj se porotna sodišča in nastavijo Poljaki za sodnike.

Propaganda japonskih menihov na Kitajskem.

Peterburg, 3. marca. Peterburški brzojavni urad poroča danes iz Pekina: Kitajska vlada je vsled dohoda mnogobrojnih japonskih menihov za Kitajsko silno vznemirjena, ker prihajajo ti pod pretežno verske propagande, v resnici pa so tajni ogleduhi, ki delujejo med prebivalstvom zoper dinastijo. Pekinska vlada je zapovedala krajevnim oblastem, da ne smejo dajati japonskim menihom petnih listov pod pretezo, da japonska propaganda v Kini ni zaznamovana v pogodbi. Kitajci upajo, da bo to vsaj nekoliko ustavilo dohajanje ja-

ponskih menihov ter oslabilo revolucijsko propagando.

Na Ruskem še ni miru.

Car je v svojem reskriptu na ministra za notranje stvari, Buligma, izjavil željo, naj bi vlada v zvezi s sposobnimi močmi dražbe poizkušala izvesti stremljenja v blagor prebivalstva. Car se je odločil, naj najvrednejši, poljudstvom izvoljeni močje sodelujejo pri zakonodaji. Car je naročil posebni komisiji, ki ji bo predsedoval Buligin, naj se posvetuje in izvede carjevo voljo. Ta reskript je pač nekoliko v nasprotju z reskriptom, katerega je izdal car v petek. Nadaljna poročila se glase:

Tiflis, 4. marca. Za začasnega generalnega guvernerja v Baku je imenovan knez Amilabori. V Baku je proglašeno vojno stanje.

Peterburg, 4. marca. Vsi tuji diplomati so dobili brezimna svarila, naj jutri ostanejo doma. Peterburško garnizijo so pomnožili.

Moskva, 4. marca. Mnogo hiš in prodajalnic je zabarikadiranih in imajo z deskami zabita okna. Boje se nemirov. Ljudje si nabavijo veliko množino živil, da jim ne bo treba zapustiti hiš.

Novorosijsk, 4. marca. Strajk delavcev v luki je končan, ne da bi bilo dovoljeno povišanje mezde.

Taškent, 4. marca. Železniški delavci zahtevajo osemurni delavnik in povišanje mezde od 10 do 26 odstotkov ter preté, da prično stavkati, če se do 6. t. m. ne ugoti njihovim zahtevam.

Peterburg, 4. marca. Listi pozdravljajo reskript carjev kot prvi korak do izpolnitve želja naroda ter izražajo nado, da bo vest o carjevem odloku delovala pomirljivo na duhove ter da poneha upor, ki je izbruhnil po vsej državi.

Peterburg, 4. marca. Tukajšnjema vseučilišču je bila radi zborovanja dijakov dne 20. februarja izrečena carjeva graja. Rektor je dobil ukor, kurator učnega okrožja opomin. Vsi dijaki so bili relegirani, s pravice, da zamorejo prositi za zopetno sprejetje.

Zarizin, 4. marca. Stavka se je razširila na vse tovarne, zato v vseh delo počiva.

Lugansk, 4. marca. Od včeraj je tukaj splošna stavka. Zaloge so zaprte. Delavci državne tovarne za patrone bodo dne 6. t. m. odpuščeni. Večina delavcev ne dela. Čeravno je vse mirno, je vendar razpoloženje vznemirljivo. Za jutri se pričakuje, da prično stavkati uslužbenci Jekaterinoslavske železnice in da se ustavi na isti železnični promet.

Pariz, 4. marca. „Echo de Paris“ poroča, da je car izdal prvi manifest vsled pritiska reakcionarjev. Car pa je izprevidel, da bi manifest lahko povzročil meščansko vojsko in je izdal drugi manifest, v katerem je obljubil ustavo. Neko drugo poročilo pa trdi, da sta bila oba oklica sestavljena istodobno. V prvem oklicu je hotel car izjaviti, da hoče obdržati akcijsko svobodo, v drugem pa, da hoče car proustovoljno dovoliti ljudstvu sodelovanje pri zakonodaji.

Peterburg, 4. marca. Tovarnarji so sklenili zapreti tovarne, ker je položaj nad vse resen. Po mestu krožijo vojaške patrulje. Med delavstvom narašča razburjenje.

Varšava, 4. marca. V vaseh lomškega gubernija je priredilo prebivalstvo izgrede.

Mitava, 4. marca. V vseh tovarnah stavkajo. Le v tovarni Lokoppovi delajo konserve za armado v Mandžuriji. Tovarno straži vojaštvo.

Novorosijsk, 4. marca. Stavka delavcev v ladjedelnicah je končana, brez da bi bili dosegli kaj delavci.

Peterburg, 4. marca. O nemirih v lodzki tovarni Posnanskega poročajo sledeče podrobnosti: Ko je množica bežala pred kazaki, je več oseb padlo v neki ribnik ob poti, kjer je utonilo 24 ženskih, kazaki so ubili 4 delavce. Opoldne je razpočila v tovarniški kantini dinamitna bomba. Gostilničar je bil ubit. — V ponedeljek pričakujejo splošne stavke.

Peterburg, 5. marca. Peterburška brz. posredovalnica poroča iz Luganskega: V mestu in okolici se vrača mir. Upajo, da bodo pričeli delavci zopet delati na ponedeljek.

Helsingfors, 4. marca. Senat je sklenil adreso na carja Nikolaja, v kateri zahteva, naj na Finskem ponovi prejšnji deželni red.

Batum, 4. marca. Vojaški guverner je pozval delavce v Buitovih tovarnah, naj prično zopet delati. Če tega ne store, bodo tovarne trajno zaključene.

Peterburg, 3. marca. Car je s posebnim reskriptom odpoklical generalnega vojaškega poveljnika v Varšavi, generala Certkova, ki bo, ker služi že nad petdeset let, pridelen carju. Za Certkovega naslednika je bil imenovan hetman donskih kazakov, generalni poročnik Maksimovič.

Berolin, 5. marca. Iz Peterburga se poroča, da so delavci vnovič preglasili generalni štrajk. Med delavce so vojaki razdeljevali novi carjev manifest. Delavci so carjev manifest metali v sneg ter izjavili: „Teptamo z nogami, kakor ste vi nas ono nedeljo“. V Peterburg prihajajo nove vojaške čete.

Na Balkanu.

V okraju Kumanovo so vladni organi našli mnogo bomb. Doslej je radi tega aretiranih 14 Bolgarov, med njimi neki šolski ravnatelj. Vstaško četo, kateri je poveljeval bolgarski častnik Naumčev, so obkolili turški vojaki. Ko so vstaši odložili orožje, so neoborožene vstaše napadli turški vojaki in jih vse pobili.

Italijansko ministrstvo demisijoniralo.

Rim, 4. marca. Minister Ronchetti je zbornici priobčil, da je min. predsednik Giolitti iz zdravstvenih razlogov podal kralju svojo demisijo, naka je cel kabinet odstopil, kralj si je pridržal odločitev.

Z ozirom na ostavko kabineta je agitacijski odbor železničarjev sklenil, da opusti obstrukcijo.

V prilog poljski revoluciji.

Nova Reforma prinaša vest, da je bil dne 23. febr. v Parizu ogromno obiskan mednarodni shod z dnevnim redom „revolucija na Poljskem“. Sklicalo ga je uredništvo političnega tednika Le Courier européen, ki obravnava mednarodno politiko in posebno pazno zasleduje pojave med politično tlačenimi narodi. V pripravljavem odboru je bilo mnogo slovečih mož, senatorjev, poslancev, pisateljev in profesorjev. Govorniki se brez izjeme vsi povdarjali upravičenost ruskih uporov in odobraval poljsko revolucijsko gibanje. Poslanec Sembat je dejal o Sergijevem umoru, da ne more obsojati tega dejanja. „Smrt vleče za seboj smrt. Prav je, da je poginil tisti, ki je bil vzrok pogube mnogo ljudi“. Socialisti Svetot in Léoy sta poudarjala, da se morejo revoluciji sploh učiti iz dogodkov med Poljaki. Yvetot je dejal, da se more po teh izkušnjah splošno revolucija vprizoriti samo s splošnim štrajkom. Seignobov je svetoval Poljakom, naj se ljudstvo odtrga od plemstva in duhovstva in samostojno nastopa. Mnogo se je zabavljalo proti „carskemu barbarstvu“. Končno se je sklenila resolucija, s katero se je izrazilo občudovanje poljskim in ruskim revolucijcem in izreklo gorko sočutje za dvojno teptano poljsko ljudstvo z željo, naj mu kmalu zabije ure osvobođenja.

Balugdžić obsojen.

Belgrad, 4. marca. Bivši tiskovni voditelj Balugdžić, ki je bil radi razžaljenja vlade in obrekovanja ministrskega predsednika in ministra za finance obtožen, je bil radi zadnjega delikta obsojen na trimesečno ječo, radi prvega pa na globo 600 dinarjev.

Iznani ruski vojaški beguni iz Bukovine.

Bukovinska deželna vlada je izdala na vsa bukovinska glavarstva in na črnoviški magistrat edlok, naj zapovejo vsem v Bukovini se nahajajočim vojaškim beguncem, da zapuste v najkrajšem času deželo. V Bukovini je 1024 ruskih beguncev samo v Crnovicah jih je 704. Begunci imajo večinoma trahom in druge nalezljive bolezni. Odlok končuje z besedami: Ruske vojaške begunce naj se opozori, naj prostovoljno zapuste deželo in avstrijsko ozemlje. Določil naj se jim za to gotov rok, ki pa ne sme biti daljši, kakor 6 tednov. Izraelske cerkvene občine in pomočni odbor naj skrbijo, da bodo ruski begunci prostovoljno zapustili Avstrijo, ker bi jih drugače izgnali.

Turške priprave za vojsko.

Če nastane, kakor trdi listi, med Bolgarijo in Turčijo vojaka, bo poslala Turčija proti Bolgariji 432.850 mož z 810 topovi. Za vojsko sposobne bolgarske moči pa cenijo le na 253.200 mož s 486 topovi. Turčija pa ne bo mogla izmed navedenih vojakov uporabljati 20.000 mož carigradske garnizije in pa 40.000 arnavskih prostovoljcev, ki niso sposobni za vojsko. A bolgarske moči so nekoliko močnejše, kakor sodi o njih javnost. Zatrjuje se namreč, da imajo Bolgari 382.000 mož, izmed teh jih je 300.000 oboroženih z Manlicherjevimi puškami. Tudi imajo 378 novih brzostrelnih topov. V vojski z Rusi so imeli Turki v Evropi proti Rusom 230.000 v Aziji 150.000, skupaj torej 380.000 mož. Turška mobilizacija je trajala eno leto. Toda takrat so bili Turki še gospodarji Bolgarije, vzhodne Rumelije, Bosne, Hercegovine, in Tesalije. Tudi v Aziji so imeli večjo poset, kakor sedaj. Zato je pa malo verjetno, da bo imela Turčija več kakor 300.000 mož. Izmed 370.000 mož jih bo moralo 60.000 stražiti železnice, 40.000 bo moralo biti pripravljenih, če udarije Črnoгорci, torej ostane Turkom proti Bolgariji še 216.000 mož. Turške in bolgarske moči so si torej precej enake in ni nemogoča bolgarska zmaga,

osobito ker bodo morali Turki računati tudi z mogočo vstajo.

Dnevne novice.

„Narod“ in „Rafaelova družba“. „Narod“ je začel delati reklamo za „Družbo sv. Rafaela“ v varstvo katoliških izseljencev. Po svoji stari navadi trdi stvari, pri katerih nastane opravičeni dvom o njihovi istinitosti. Pravi, da družba ni hotela pomagati dvema slovenskima in enemu nemškemu duhovniku v New Yorku, ker nista imela denarja. Ker „Narod“ ne naveda imen dotičnih duhovnikov, je to za nas popolnoma postranska stvar. „Narod“ pravi, da se družba briga le za ljudi, ki imajo denar v žepu, in piše, da ako ni cvenka, pokažejo tudi najboljšemu katoličanu hrbet. Splesna trditev, da dela družba za denar, je laž. Vsi družbeni nasveti so brezplačni. Ali bi „Narod“ morebiti rad, da bi družba pošiljala izseljence na svoje stroške v Ameriko? Petem bi pa kričal, da pospešuje izseljevanje, kaj ne? „Narod“ z ozirom na nadaljne njegove laži pozivljame: Navede naj le enega izseljenca, od katerega se je zahteval denar za varstvo med potom po „Družbi sv. Rafaela“. Ako družba preskrbi kakemu izseljencu vozni listek, ne sprejme in ne mara za to od prekmorskih družb nobene provizije. Koliko je verjeti „Narodovim“ trditvam o družbinih ječah, je razvidno iz tega, da se je avstrijsko ministrstvo za notranje stvari pričelo pogajati že lani z upraviteljstvom Leonovega zavetišča „Ameriške družbe sv. Rafaela“ v New Yorku za sprejem avstrijskih izseljencev v to zavetišče. Gotovim „izkoriščevalcem“ izseljencev in pospeševalcem izseljevanja proti izseljevanju naperjeno šele pričeto delo „Družbe sv. Rafaela“ ni všeč. Umljivo, da so se zatekli za „Narod“. „Družba sv. Rafaela“ bo dala na „Narodov“ napad najboljši odgovor s tem, da bodo njeni zaupniki skrbeli, da se bo izselil vsak izseljenec le po posredovanju „Družbe sv. Rafaela“ in se tudi pri povratku posluževal te družbe, ker so slovenski ameriški duhovniki njeni zaupniki. „Narod“ naj pa kriči, kolikor hoče; čimbolj bo kričal in upil, temvečje bo zanimanje za družbo, če bo to všeč ali ne ljudem, ki si iz denarja izseljencev delajo bogastvo in so prijazni ž njimi le toliko časa, da iztisnejo iz njih kar mogoče mnogo denarja. Da se pa to prepreči je ravno namen „Družbe sv. Rafaela“.

Značilno je, kako je prišla svoj čas v „Domovino“ znana dr. Dečkova izjava, s kojo sebe pere in nas zaničuje. — Kakor znano so svoj čas, ko je prišlo na dan, da je dr. Dečko prodal svoj travnik vladi za gimnazijsko stavišče, celjski narodni voditelj v „Domovini“ objavili svoje stališče, ki dr. Dečka obsoja. Ko je dr. Dečko to zvedel, je sklenil podati neko opravičevalno izjavo in jo tudi v „Domovini“ priobčiti. — Konzorcij „Domovine“ se temu ni protivil, nego je le določil, da ima priti izjava dr. Dečka med inserate kot „Poslano“. To se je sporočilo tudi dr. Kukovcu. Predno se je pa dotična številka „Domovine“ sestavila, je prišel v zadnjem trenutku dr. Dečko v tiskarno in od stavcev zahteval, da pride njegova izjava med dnevne novice. To se je tudi zgodilo, kajti stavci se dr. Dečku niso upali protiviti, vsaj je on načelnik „Zveze“, ki je lastnica tiskarne. — Tako je prišla izjava dr. Dečka na dan v uredniškem delu lista — za hrbtom in proti izrecni volji konzorcija!

„Ljudska hranilnica in posojilnica“ v Zagorju ob Savi je namenjena za: Zagorje, Polšnik, Sv. Goro, Cemšenik in Sv. Planino. Otvoritev in prvi uradni dan bo v nedeljo, 12. sušca ob 4. uri popoldne v hiši g. Grčarja. — Ker je nova hranilnica in posojilnica ustanovljena na trdni podlagi po Raiffaisenovem sistemu, bo popolnoma zanesljiva.

„Novi List“ — „Slovenskemu Narodu“. „Novi List“ piše: „Slov. Narodu“ se zljubi v teh resnih časih, ko bi morali imeti vsi Slovenci pred očmi skupni cilj narodne obrambe, še uganjati pustne burke! Pripevuje svojim slovenskim čitateljem, da „Novi List“ pišejo italijanski duhovniki od „Amica“, list pa da

vzdržuje škof dr. Nagl. Končno nam še podtika, da smo v narodnem oziru — volkovi v ovčji koži. Ker se nam ne ljubi briti norcev, povemo tako „Narodu“ kakor i njegovemu maloresnemu poročevalcu, da je skozi in skozi neresnično, kar piše o našem listu. Lista ne vzdržuje tržaški škof in ne pišejo ga italijanski duhovniki, v „Novi List“ pišejo samo Slovenci in Slovani sploh. List naš stoji na strogo krščanski in narodni podlagi, kar dokazuje vsaka njegova številka. Če se vkljub temu izvestni ljudje, katerim je „Novi List“ trn v oči in se že šest let zaman prizadevajo ga zatreči, dobro prepričani o rodoljubnih ciljih našega lista, pišejo laži, jih moramo le pomilovati kot tiste vrste Slovence, katerim je „vse skupaj goli špas“. „Slovenski Narod“ pa bi bolje storil, da se potkna na svoja prsa. List, ki paktira z Nemci in židi, list čegar urednik ima politične sestanke s sovražniki našega naroda, mora molčati ko grob o narodnih rečeh in ne sme črhiti proti kakemu drugemu listu! „Slov. Narod“ ni drugega ko slovenska izdaja dunajske židinj in ako prinaša „navdušene“ narodne članke in notice, je le to pesek v oči čitateljem!

O jugoslovanskem almanahu se poroča. Svoje spise je poslalo za almanah okoli 90 slovenskih književnikov, ter je med temi bilo sprejetih v almanah blizu 50 pisateljev. 80 strani za 50 pisateljev pa je seveda premalo ter se bodo morali nekateri spisi izpustiti. Glavna krivda da almanah še ni izšel pa zadeva Bolgare; ki se med seboj pričakajo ter doslej sploh še niso ničesar poslali ter tudi gledé II jugoslovanske umet. izložbe še ničesar niso ukrenili.

Osebnosti. Prestavljen je davč. adjunkt g. Alojzij Klobutar iz Višnjegore v Idrijo in davčni kontrolor g. Vincenc Nedeljkó iz Ljubljane v Višnjogoro.

Prijeti dezertjer. Dezertjerja Jožefa Cestnika so prijeli v trboveljski okolici.

Konj je ubil nedavno posestnika Janeza Perparja iz Dobernika. Sedaj je umrla tudi njegova žena ter zapustila dva mladeletna otroka.

Novo železniško postajo ustanove na progi Brezovica-Presejce. Najbrže bo postaja v Notranji Gorici.

Smrtna kosa. Na Opčinah je umrl g. Jakob Hrovatin, posestnik in tajnik „Konsumnega društva“ in „Zavarovalnice za govejo živino“. V četrtku je umrl v Gorici v 88. letu starosti g. Fran Pitamič, c. kr. okrajni predstojnik v pokoju in bivši notar.

Postne pesmi P. Hugolina Sattnerja. Mnogobrojnih naročil na te pesmi ni mogla Katoliška Bukvarna, kakor je bilo obljubljeno odpraviti v soboto. Zamudo je zakrivila neka v n a n a tiskarna, ki ni naročenega dela pravočasno izvršila. Naročila bomo izvršili takoj po prejemu tiskovin.

Poštni uradi in kovan denar. Z dežele se nam piše: Nedavno sem hotel oddati na pošti za davkarijo 126 kron 20 vinarjev v kovanem denarju. Na pošti so mi odgovorili, da naj prinesem papirnat denar, katerega pa v domači vasi nisem mogel dobiti. Prosim Vas, pojasnite mi to stvar. — Pojasnilo uredništva: V smislu zakona z dne 2. avgusta 1802, drž. zakonik šte. 126, oziroma dotičnih naredb finančnega ministrstva iz leta 1893, in leta 1900. mora vsak javni plačilni urad, kar se tudi poštni uradi, sprejemati srebrn denar po 5 in 1 krono neomejeno, torej v vsakem številu, drobiž v niklu in bronu pa do 10 kron. V zasebnem prometu pa nihče ni dolžan sprejeti več ko 25 kron po 5 kron, oziroma 1 krono, ali bronaste za 1 krono. Torej je bil dotični poštni urad dolžan sprejeti označeno vsoto.

Catalogus cleri ljubljanske škofije za leto 1905. izkazuje 293 župnij (eno več, kakor lani: Tomišelj), en vikariat, 3 stare kapelanije, 18 ekspozitur 231 kapelanskih mest, 6 zgodnjskih in 34 beneficijev. Podružnic je v ljubljanski škofiji 1002, samostanski cerkva 10, kapel 217. Duhovnikov je bilo lani 712, in sicer: knezoškof, 17 kapitularev, 454 dušnih pastirjev, 44 duhovnikov v drugih službah (profesorjev, katehetov itd.), 52 vpokojenih, 13 duhovnikov iz tujih škofij, 23 duhovnikov pa biva v drugih škofijah, in 108 redovnikov. Usmiljenih bratov je 17, uršulink 153, karmeličank 17, usmiljenk 246, šolskih sester 55, križaric 7. Leta 1904. je umrlo 16 svetnih duhovnikov in 4 redovni. Vernikov izkazuje 592.717, seveda so v tem številu tudi izseljenci.

— Znamenje časa. V gledališču Rossetti v Trstu so včeraj zjutraj našli denarnico, v kateri je bil samo zastavni listek. V imenovanem gledališču je bil ples...

— Premeščen je orožniški stražmojster gospod S. Piantoni iz Gorice v Brno.

— Mestna mesnica v Gorici prodana. Mestno mesnico v Gorici je kupil mesar L. Illicher, ki se je moral obvezati, da bo prodajal meso po osem vinarjev ceneje, nego drugi mesarji. Mestne mesnice je konec, s tem pa tudi odpora proti draginji po mesnicah, kajti mesarji držijo trdno skupaj, in ta kupljena mesnica ne bo nič drugega, nego filijalka Illicherjeva. Na goriškem magistratu res ne znajo drugega, nego norce briti z meščanstvom.

— Velik pustni korzo so imeli včeraj v Trstu. Puti bo še večji. Policija ima obširna navodila, ker se je bati, da se vsled dohoda mnogih „rešenih“ bratcev iz Italije dogode kake protiaustrijske demonstracije.

— Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Šmartnem pri Kranju je imelo dne 19. februarja t. l. v svojih društvenih prostorih svoj redni občni zbor. Predsednik je podal zbranim članom društva poročilo o delovanju društva v preteklem l. 1904. Društvo ni spalo, kajti predavanj je bilo osem in sicer: o slabem in dobrem tisku, o alkoholizmu, o vzrokih ruskojaponske vojske, o modernem mlekarstvu, o ruskojaponski vojski in njenih mogočih posledicah, o potresu in zlasti o Falbovi teoriji, o solnčnem sestavu, o zgodovini Slovencev: kako so prišli v naše kraje, kakšne je bilo njihovo socialno stanje nekdanj in sedaj in o vzrokih sedanje socialne bede. Veselice so bile tri. Knjig se je izposodilo 650, časnikov je bilo naročenih 12. Pri volitvi v odbor so bili enoglasno izvoljeni: Janez Bašar, Benedik Miha, Čadež Jakob, Eržen Janez, Gorjanc Janez, Kodran Franc, Paulus Vilko, Rolo Jožef, Tepina Janez. Prihodnje predavanje bo dne 12. marca t. l.

— Tiskarski škrt je v tržnem poročilu nam v soboto napravil celo vrsto napak. Namestu „sladkor tendira“ je napravil „teddri“ pri moki je napravil nizke „vrste“ — „vsote“ iz fižola ribenčana je napravil „cibenčan“ iz rapidno „razvidno“.

— Crnovojniške namembnice so se pretekle dni razposlale nekaterim crnovojniškim obvezancem, med drugimi tudi takim, ki niso bili nikdar vojaki. Ti so določeni v slučaju vojne kot sprevodniki pri vojnem trenu, a se bodo rabili le kot nadzorniki voz. — Zato so se izbrali le inteligentnejši obvezanci; določila so jih politična oblastva.

— G. Anton Foerster, sin našega stolnega pevovodja g. Foersterja, je dne 1. marca koncertiral v Berolinu, kjer je dosegel velikanski uspeh. Berolinski listi hvalijo njegovo mojstrsko klavirsko tehniko in fini umetniški čut v prednašanju.

— Novo nemško društvo. Liberalni in nacionalni Nemci v Avstriji so si osnovali društvo „Freie Schule“, katerega namen bo nasprotovati šolskim zahtevam katoličanov.

— V zagrebški mestni mesnici se prodaja meso po 1 K 44 vin., 1 K 28 vin., 1 K 80 v.

— Od umirajoče žene v zapor. Uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani. Z ozirom na pod naslovom „Od umirajoče žene v zapor“ v šte. 38 dne 16. febr. t. l. priobčeno notico naj se na podlagi tisk. zak. sprejme sledeči uradni popravek: Ni res, da je sodnijski sluga moža iz Dolenje vasi, kateri je imel dostati tridnevno kazen, odvedel od umirajoče žene v zapor in da je sodnija pustila doma same otročiče. Res pa je, da je dotičnik svojo kazen prostovoljno brez poklica nastopil dva dni pred smrtjo svoje žene, katere je bila takrat zdrava ter je dne 29. jan. nenadoma umrla, da je prihodnjega dne svojo kazen dostal in da je na edinega otroka pazila stara mati. Dotičnik se zaradi tega ni mogel izpustiti pred časom iz zapora, ker se kazen po zakonu ne sme pretrgati in sodnija ni upravičena kazni odpustiti. — C. kr. okrajna sodnija Ribnica dne 3. marca 1905. — Višnikar.

— Razpis dobave lesa. C. kr. trgovsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški znornici v Ljubljani, da potrebuje ravnateljstvo državnih železnic v Belgradu za svoje delavnico v Nišu: 1910 hrastovih tramov, 1000 hrastovih desk, 2050 jelovih desk in 2000 borovih desk raznih velikosti. Pismene zapečatene in z napisom „Ponudba za debavo stavbnega lesa“ opremljene ponudbe je najkasneje do 13. marca t. l. opoldne vložiti pri ravnateljstvu državnih železnic v Belgradu. Prepis dobavnega razpisa obsegajoč podrobne dobavne pogoje, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Termini letošnjih spomladnih orožnih vaj v okrožju 3. kora so sledeči: rezervisti vseh pešpolkov tega kora (7., 17., 27., 47.,

87., 97. in 2. bosniški polk), dalje vseh lovskih bataljonov imajo po eno vajo, ki traja 13 dni, od 15. do 27. maja; — 4. dragonski in 6. husarski polk imata po tri vaje, ki se začnejo 1., 15. in 29. maja; 3. kornitopniški polk ima 2 vaji, začneta 14. in 26. junija; divizijski topniški polki št. 7, 8 in 9 — štiri vaje (1. maja, 15. maja, 29. maja in 12. junija); 4. trdnjavski topniški polk 5. vaj (1. maja, 15. maja, 29. maja, 12. jun. in 26. jun.); — sanitetni oddelki 7., 8. in 9. od 1. do 13. maja. — Nadomestni rezervisti navedenih pešpolkov imajo vaje v dveh oddelkih, namreč od 15. do 27. maja in od 29. maja do 10. junija; nadomestni rezervisti lovskih bataljonov pa le od 29. maja do 10. junija. — Vrhu tega pa bode pozvano v petih turnusih večje število nadom. rez. k 28dnevni orožni vaji, da dosežejo polki predpisano število moštva. Tako n. pr. bode zvano k 17. pešpolku v ta namen že na 3. aprila čez 100 nadomestnih res. Termini za jesenske orožne vaje še niso določeni in jih objavimo svoječasno, ko izide dotična naredba.

— **Nepoštena kuharica.** Marija Toni z Iga je služila za kuharico pri pokojnem župniku Jerneju Koscu v St. Jerneju pri Turjaku. Po župnikovi smrti, ki je umrl dné 28. marca 1913, niso našli skoro nobenih premičnin ali denarja, tako, da so se iz njegove župaščine pokrili komaj pogrebni in drugi stroški. Letos se je pa izvedelo, da je Marija Toni koj po župnikovi smrti odpeljala iz St. Jerneja cel voz premičnin, in jih zase obdržala, v kar seveda glasom oporoke pokojnega gospoda ni bila opravičena in so bili vsled tega dediči oškodovani. Dne 17. januarja t. l. pri Mariji Toni izvršena hišna preiskava je pa pokazala, da je bil sum oškodovancev opravičen, ker so pri nji našli veliko domačega platna, posteljne opreme, namiznih prtov, jedilnega orodja, srebrno moško žepno uro, dalje več nožev in kuhinjske posode. Marija Toni tatvino in trdi, da ji je vse to podaril rajni župnik še pred smrtjo.

— **Iz Aleksandrije.** Kustos svete dežele preč. P. Frigidjan Gianini bo posvečen v škofa tretjo predpepelnično nedeljo v Jeruzalemu. K posvečevanju se je odpeljal tudi naš Mgs Avreljij Briante. — 24. febr. sta srečno dospela v Aleksandrijo preč. P. Emanuel, provincijal in P. Stanislav, tajnik, ter nadaljujeta svojo vožnjo z istim parnikom proti Kajfi.

— **Postne pridige za vojaštvo** bodo v cerkvi sv. Petra dne 9. in 23. marca za vojaštvo nemške, a 10. in 24. marca za vojaštvo slovenske narodnosti. Pridiga je vsakokrat ob treh popoldne. Velikonočno spovedin obhajilo bosta, kakor vedno v frančiškanski cerkvi in sicer po sledečem redu: 9 in 10. marca za vojaštvo tukajšnjih oddelkov 17. pešpolka; 11. marca za sanitetni oddelk št. 8, lovski kader, oskrbovalni magazin; 13., 14., 15., 16., 17., in 18. marca za pešpolk št. 27; 20. in 21. marca za 7. div. topniški polk. Kaznjenci v garnizijskem zaporu in bolniki v vojaški bolnišnici imajo imenovano opravilo v dotičnih zavodovih prostorih.

Štajerske novice.

š **O Domovini.** Celjska Domovina pravi, da nam včasih ni prav, če o kakšnih stvareh piše, drugi pa nam ni prav, če o istem molči. Uganili so jo! Res nam ni prav če Domovina piše laž, da je bil namreč dr. Dečko imenovan častnim starostom celjskega Sokola, res nam tudi ni prav, če Domovina ne piše ali če zamolči resnico, da je namreč obrtno društvo imenovalo dr. Dečko častnim članom. Domovina baje ne more drugače, kakor ali pisati laži, ali resnico zamolčevati. Tako se vsaj posname iz njenega dopisa v zadnji številki, ki se bavi z nami.

š **Zopet v pojasnilo.** Čeprav smo svoje stališče o celjskih razmerah dovolj jasno označili, so nekateri še vedno pri delu z zavijanjem resnice. Ponavljamo še enkrat, da nam ni za osebe prav nič, nego le za stvar. Niti od daleč ni naš namen, komu osebno škoditi, zlasti ne kakemu društvu. Isto velja o gospodu Rebeku, kojega smo imeli vedno za poštenjaka v vsakem oziru. Saj ga poznamo že iz prejšnjih časov še iz Ljubljane. Svetujemo mu le, naj se v prihodnje nikar ne vdinja za stvari, katere naj izvedejo drugi. Če je komu na tem, da dobi dr. Dečko častno članstvo, naj mu ga sam oskrbi! G. Rebek je menda itak sprevidel, da ni dobro iti za druge v žerjavico po kostanj.

š **Poizkus umora in samoumora.** Vrtnarjeva hči Marija Wasner je v soboto zvečer v Gradcu ustrelila na cesti na mesarskega pomočnika R. Vuruška in nato na samo sebe. Oba sta nevarno ranjena.

š **Povodenj** je v graški okolici. Vode so izstopile. Dve hiši sta v nevarnosti.

š **Na Laškem** je 28. febr. umrla gospa Antonija Drobnič zvesta, krščanska in narodna gospodinja.

š **Slovito Potočinovo hišo** in posestvo v Loki pri Zidanem mostu kupil je Ivan Jakše, trgovec v Loki za 40 000 K.

Ljubljanske novice.

Izpred porotnega sodišča.

Oproščen.

Bogomir Obermann je bil hudodelstva nenravnosti oproščen, ker so se porotniki pridružili mnenju zdravnikov-zvedencev da je on storil dejanje v svoji duševni nezmožnosti. Sedišče ga je oprostilo.

Oko mu je izbil.

Bude Lončar iz Brinja, delavec pri zgradbi železnice v Boh. Beli, je bil dne 7. februarja t. l. nekoliko pijan. Prišel je okoli 2 ure popoldne pred Kobetovo barako iz katere je prišel popolnoma trezen Miha Žuber. Lončar mu je dal brez povoda tako zausnico da je Žuber padel v sneg, na tleh ležečega je s pestjo po obrazu tolkel, in ga z nogo suval. Komaj se je Žuber pobral in stekel, dohitel ga je zopet Lončar in ga začel na enaki način pretepavati, dokler niso drugi delavci napravili miru. Žuber je vsled zadobljenih udarcev po glavi izgubil oko. Lončar se je zagovarjal, da ga je pekvarjenec prvi napadel in da je to storil v silobranu. Lončar je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe. S to razpravo je bilo porotniško zasedanje zaključeno.

Ij **Pusta zažigali** bodo po stari navadi jutri zopet po celi ljubljanski okolici. Kdor ob 6. uri zvečer gre na Grad ali na hrib vrh Šiške ali na Dunajsko cesto blizu topničarske vojašnice, ima krasen prizor, kako se gibljejo plameni, kakor bi v zraku plesali in pri tem ne vidiš časih nikogar, slišiš pa vrišč in smeh na vse grlo. Tu in tam je cela vrsta plamen. Pred nekaj leti smo jih šteli nad 100 gorečih, starih — metelj. Prikazen mine čez pol ure.

Ij **Smrtna kosa.** V Gradcu je umrl vpokojeni stotnik Alojzij Kaligar, v Ljubljani je umrla gospa Jožefa Lutschou n i g, podpolkovnikova soproga, v bolnišnici pa Neža Kalan.

Ij **Predpust.** V soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani po raznih restavracijah in gostilnah 49 plesnih veselíc. Vseh plesov je bilo dosedaj letošnji predpust v Ljubljani 329.

Ij **Ukradena poštnohranilnična knjižica.** Pretečeni mesec dvignil je neki italijanski delavec na tukajšnji poštni filijalki št. 4, kakor tudi v Šiški, Vodmatu in Viču na neko hranilnično knjižico po 30 kron. Knjižica je bila ukradena v Sežani. Omenjeni, ki se je podpisal na ime Antonio Fiorazen, je okrog 30 let star, srednje postave, zdravega obraza in nosi mejhne črne brke.

Ij **Ubeglega** 12letnega Hugona Ko zlevčarja je orožništvo na cesti proti Logatcu prijelo in poslalo s spremstvom nazaj v Ljubljano.

Ij **Umrl** so: Franja Mavc, gostija, 64 let, Florjanske ulice 11; Makso Burger, delavčev sin, 4 in pol mesece, Trnovske ulice 7; Avgust Klopčič, knjigoveški pomočnik, Zaloška cesta 6; Anton Zupančič, delavčev sin, 1 leto, Jenkove ulice 7.

Ij **Nemški urar R. W.** na Dunajski cesti noče, da bi Slovenci pri njem ku povali, marveč jih odganja proč od šip svoje izložbe, njegova žena pa hoče, da bi z njim v Ljubljani nemški govorili. Kam plovemo?

Ij **Našel** se je včeraj pred Flegarjevo hišo prstan. Dobi se pri najditelju Zaloška cesta 5.

Ij **Imenovan** je za sodnega zdravnika pri deželnem sodišču v Ljubljani g. dr. Plečnik.

Ij **Slepar iz Ljubljane v Celju.** Te dni je prišel k neki vdovi v Celju, ki je imela oddati stanovanje, lepo oblečen gospod, ki si je ogledal stanovanje, da si ga najame. Čez nekaj časa je zopet prišel ter dejal, da je v denarni tiskici, izposodil si je 20 K, potem pa je izginil in ni ga bilo več. Ogoljufani vdovi je pustil le svoj dežnik.

Ij **Veselica lovskega društva „Krim“** je zbrala preteklo soboto v prijaznih prostorih Zajčeve restavracije na Rimski cesti obilo občinstva iz vseh slojev. Takih veselíc, kjer za hip potihne strankarstvo, bi bilo želeli več. Odbor je preskrbel mnogo zabave — vsa čast mu — prostori so bili vsi v zelenju in ker je bila tudi postrežba izborna, je bila zabava splošna. Pogrešali smo pa zelo glavnega prireditelja, občinskega svetnika g. Seuniga. Poslal je le svojega lovca, ki je moško s puško na rami stražil pri vratih. Zlobni jeziki so govorili, da se je morda gospod Seunig tudi to pot zbal medveda. Drugi so g. Seuniga odločno zagovarjali, češ, da njegova nena- vzočnost nima nič opraviti z njegovim pogumom.

Priče se iščejo! Včeraj, v nedeljo, popoldne je šla neka dama skozi Zvezdo, imajoča v svojem spremstvu precej velikega psa fox terrier-ja bele barve z rumenimi ušesi in šiljasto (stachelhaarig) dlako. Ta pes napadel je drugega psa. Gospodar slednjega je obe živali razdružil, pri tem pa mu je prišla na roko slina onega fox terrierja, in sicer na prst, kjer ima gospod neko majhno rano. Ker se je pa rana sedaj malo izpremenila je nujno potrebno, da se dožene, čegav je omenjeni fox terrier, ker ga mora mestni živnozdravnik preiskati. Vsakdo, kdor vé, čigar je sumljeni pes, se prosí, da to nemudoma naznani mestni policiji.

Koroške novice.

k **Prvih 5000 kron za „Narodno šolo“ v St. Jakobu v Rožu na Koroškem.** Kdo jih je dal? Šentjakobčani smo dali 2772 30 K, ostala Koroška je dala 2047 K Koroška vkup tedaj 4819 30 K. Amerika je dala 50 K, Štajerska 48 20 K, Kranjska 42 50 K Primorsko 20 K, Moravsko 10 K, Srbsko 10 K. Poslani nam oklic prosi zavedne Slovence nadaljnih darov. Kaj pripovedujejo navedene številke? Skrivoma si marsikaj šepetajo na uho; o nečem pa se razgovarjajo na glas: „Vidite, kako zelo potrebna je „Narodna šola“ v St. Jakobu v Rožu. Dasi Šentjakobčani in Koroški sploh niso premožni, so vendar za „Narodno šolo“ v treh mesecih žrtvovali že 4819 kron. Ali nito očividno dokaz, da Korošci smatrajo novo šolo za prepotrebno ladjo-rešilko, ki naj jih reši potopa v morju nasilnega ponemčevanja po javnih ljudskih šolah? Da, tako je, dragi rojaki! Če se Slovenci na Koroškem hočemo ohraniti, si moramo oskrbeti še več narodnih šol, za sedaj pa — vsled nove železnice — najpotrebnejšo „Narodno šolo“ v St. Jakobu v Rožu. — A kje so naše moči? Z vsemi svojimi žrtvami pač moremo pokazati svojo dobro in svojo najboljšo voljo — višje pa ne moremo. Moči naše so kljub najboljši volji preslabe ter bodo — brez izdatne bratske pomoči — omagale. Zato pa z zahvalo za dozdajne podpore združujemo novo prošnjo: bratje Slovenci in sestre Slovenke, ne zapustite nas! Vedimo in bodimo uverjeni, da s šentjakobsko „Narodno šolo“ zidamo trdnjavo celemu narodu slovenskemu. Kajti če pade meja, je v nevarnosti tudi sredina. Ta zavest naj podvoji našo radodarnost in — delavnost! — (Prišpevke prejema Matej Ražun, župnik, pošta St. Jakob v Rožu, Koroško.) — Fr. Kobentar, župan; Fr. Majer, nač. šol. sv., M. Ražun, župnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. marca. V ogrski krizi je zopet odmor. Cesar bo še-le jutri nadaljeval z zasliševanji ogrskih politikov. Kriza bo gotovo trajala več tednov.

St. Peter, 6. marca. Sobotno poročilo „Narodovo“ o dogodku v Knežaku je silno zavito in pretirano. Proti liberalnemu izzivanju in surovemu nastopu so se ljudje uprli. Več pismeno.

Domžale, 6. marca. Nadučitelj Pfeifer je danes umrl. Pogreb v sredo ob pol 4. popoldne.

Tokio, 6. marca. Ojama nadaljuje svoje gibanje, da daleč naokoli obide obe ruski krili. Njegova fronta tvori sedaj velik polukrog z bazo ob Sahu. Ojama vedno bolj zožuje objemalno črto. Kurepatkin dela obupne napore, da zadrži japonsko prodiranje. Medtem ko odbija napade na svoja dva krila, prodira proti japonskemu centru.

Mukden, 6. marca. Japonske straže stoje že devet kilometrov pred Mukdenom in njih granate udarjajo štiri klm. od cesarskih grobov. Ves dan se že rusko in japonsko topništvo obsipavata s šrapneli; od strelav se dvigajo oblaki dima.

London, 6. februarja. Iz glavnega stana generala Kurekija javljajo, da je Kuroki v soboto strahovito streljal na ruske utrdbe, o katerih ni upati da bi se vzdržale proti ognju iz japonskih velikanskih topov. Isti dopisnik poroča da so včeraj Japonci dosegli onostran Hunha znatno zmago. Premagali so dve ruski diviziji, ki ste nedavno došli iz Evrope in jima zadeli znatnih izgub. Japonske operacije napredujejo.

London, 6. marca. V Njučvanu menijo, da bo Mukden kmalu padel. Nogi je včeraj odrezal pot 4. ruskim stotnijam, ki so hotele v Mukden. Morale so v Tjenlin.

Tudi nekatere ruske čete, ki so bile pozvane nazaj, da branijo Mukden, so morale v Tjenlin.

Peterburg, 6. marca. Kurepatkin poroča od včeraj: Sinoči ob 11. uri in ponoči so Japonci napadli Putilov grič, a so bili vedno odbiti. Ponoči sta bila odbita tudi dva naskoka na prelaz Gutulin.

Ranjena sta generala Gurko in Sašilov. Japonci so vzeli po hudem boju Sansanpu. Pozicije levega krila Japonci silovito naskakujejo. Ob štirih zjutraj je bil odbit deseti napad.

Peterburg, 6. marca. Kurepatkin poroča včeraj: Proti našemu oddelku na Sahepu so Japonci pričeli prodirati, a so bili takoj odbiti, ne da bi nam napravili kaj škode. Na naših redutih so nakupičena mrtva trupla Japoncev.

Peterburg, 6. marca. Kurepatkin poroča: Japonci so vzeli Sunčjapu, a naprej se niso pomaknili.

London, 6. marca. Kitajska poročila pravijo, da Rusi že zažigajo zaloge na mukdenskem kolodvoru, da jih ne dobe Japonci.

London, 6. marca. „Daily Mail“ poroča 4. t. m. iz Honkona. Sto milj jugovzhodno od Honkona so videli dvoje japonskih brodovij. Prvo, močno 9 ladij, je plule s polnim parom v zaprtih vrstah z zastrtimi svetilkami; drugo je obstajalo iz 13 velikih vojnih ladij.

Kronstadt, 6. marca. Druga divizija tretjega brodovja, ki se oborožuje sedaj, se ojači še s sedmimi argentinskimi križarkami, ki so — kakor se zagotavlja od najzanesljivejše strani — res že kupljene.

Peterburg, 6. marca. Vsled tiskarske stavke nista izšla lista „Rus“ in „Peterburgskija Vjedomosti“.

London, 6. marca. Bolgarski knez se pripelje sem.

Razne stvari.

Velika kača. Neki iur. Gardner pripoveduje v svoji knjigi „Potovanje po Braziliji“, kaj vse lahko požre kača, zvana „boa constrictor“. Večkrat — pripoveduje pisatelj — smo našli kače, ki so bile dolge 40 čevljev. Največja pa, kar sem jih kedaj videl, se je nahajala tu; a živela ni več. Nekaj tednov pred našim dohodom v Sape niso mogli najti najljubšega konja senhora Lagoeira, akoravno se je pasel na paši, ne daleč od hiše, ter so natančno preiskali celo faciando. Kmalu potem je šel eden njegovih „vaqueirov“ skozi gozd in je videl velikanško kačo med vejami drevesa, ki so se nagibale v vodo. Bila je mrtva. Zadnja povodenj jo je zajela. Bila je ravno v stanju spanja ter se ni mogla umakniti vodi. Dva konja sta jo privlekla na suho. Merila je 37 čevljev. Ko so jo odprli, našli so v njej nekoliko polomljeno okostje konja ter napel prebavljeno meso. Okostje glave je bilo nepoškodovano, iz česar so sklepali, da je požrla boa celo žival.

Predpust. Tako dolgega predpusta kakor je bil letošnji ne bo zopet tako kmalu. V novem času so imela sledeča leta dolg predpust: Leta 1840 je bila pepelnična sreda 4. marca 1. 1843 1. marca, 1. 1848 8. marca, kakor letos, 1. 1851 5. marca, 1. 1854 prvega marca, 1. 1859 9. marca, 1. 1862 četrtega marca, 1. 1865 1. marca, 1. 1867 šestega marca, 1. 1870 drugega marca, 1. 1876 drugega marca, 1. 1878 6. marca, 1. 1891 drugega marca, 1. 1886 10. marca, 1. 1889 6. marca, 1. 1897 3. marca. Pust izvira še iz starodavnih časov. Svoje korenine ima v poganski mitologiji. Že stari Kelti, prapredvalci naših krajev, so slavili pusta.

Oporoka v sliki. Pri snaženju stare slike, ki je imela v svoji sobi neka gospa Horne, v prijetnem angleškem morskem kopališču, Margate, je padla iz slike stara, zrumenela listina. Bila je to oporoka nekega Jakoba Gisby-ja, narejena 1. 1795, dne 25. maja. Oporoka postavlja za dediča ubožno rodbino istega imena. Ker se takrat ni nihče oglasil za dedščino, jo je sprejela v svojo oskrbo država. Sedaj je dotično premoženje narastlo na že 2,320 000 K, ki vse pripadejo potomcem one ubožne rodbine. Ti potomci žive še vedno kot ubožni ribiči na otoku Thanet. Jih bodo li ti milijoni osrečili?

Prošnja na ruskega prestolonaslednika. Neki varšavski žid bi bil moral plačati 600 rubljev, ker sta se njegova dva sinova odtegnila vojaški službi s tem, da sta pobegnila v tujino. Napravil je prošnjo na ruskega prestolonaslednika; naj mu odpusti kazni. Iz Peterburga pa je došel na prošnjo sledeči odgovor: „Bodeči prestolonaslednik v rani svoji mladosti še ne zna brati; zato prošnji ni mogoče ugoditi.“

Novo zdravilo zoper influenco rabijo v zapadni Švici. Prišli so po naključju do njega. Ko je začela leta 1890 prvič razsajati influenza, zbolelo je v Madretschu v treh tovarnah zelo mnogo delavcev. V četrti tovarni, kjer se je delalo s terpeninom, pa niso imeli niti enega bolnika. Od tedaj so začeli tudi po hišah nastavljati terpenin, da je izhlapeval, in bolezen ni prišla v hišo. V ta namen se postavi krožnik z vodo pomešanega terpenina na peč, da pelagoma izhlapeva ter ga ljudje na ta način vdihavajo. Seveda se mora začeti rabiti to sredstvo še o pravem času, preden je kdo že bolan v hiši.

Mlekarstvo v Sibiriji. Tudi v oni deželi, o kateri mislimo, da je najbolj zapuščen na svetu, in o kateri smo prebrali, da vlada v njej večna zima in mraz, je mlekarstvo bujno razvito. Vpeljali so ga Danci. Vlada je podpirala to stremljenje s tem, da je pošiljala gospodarske učitelje v one kraje, kjer je bila najbolj razvita govedoreja in ti so snovali mlekarne. Sibirske mlekarne so največ lesene, vendar so znotraj jako lepe in snažne. Tam izdelujejo največ masla za izvažanje, ki se zavij v pergamentni papir. Mali papirni zavojčki se devajo nato v zabojčke, ki so 50 kg težki. Tako vloženo maslo se drži v ledenicah tudi po dva meseca. Maslo izvažajo s posebnimi vlaki, ki imajo vagone nalašč za to narejene. Takih vlakov vozi vsak teden pet. Stroški za prevoz iz Sibirije do morja znašajo 15 K za 100 kg. Leta 1900. je bilo izvoženega masla za 53 milijonov kron.

Cerkveni letopis.

Mednarodni evharistični shod.

Po papežu Piju X. odobreni spored za mednarodni evharistični kongres določa, da bo shod trajal od 1. do 6. junija t. l. Otvorjen bo s pontifikalno papeževno mašo 1. junija t. l. v cerkvi sv. Petra. Dne 4. junija bo slovesna procesija z Najsvetejšim v vatikanskem vrtu. Sv. oče bo nosil sam Najsvetejše, dne 6. junija bo pa slovesni sprejem vseh udeležencev. Tudi po vsem katoliškem svetu bodo praznovali tridnevne. Udeležniki kongresa bodo plačali 5 lir. Kdor se namerava udeležiti kongresa, naj to naznani berganskemu škofu. Naslov: Rim, Corso Vittorio Emanuele 22.

Poslano.

Na Dunaju, dne 1. marca 1905. Znano je gotovo vsakemu kakšen hrup je zagnala „Omladina“ radi nekih 10 K, ki jih je baje „Danica“ odjedla Ciril in Metodovi družbi. Iz vsega se vidi prezoren namen „Danica“ očrnuti pred slovensko javnostjo, menda iz maščevanja, ker je „Danica“ najbolj delala na to, da je moralo nar. rad. dijaštvo narodni kolek prepustiti družbi sv. C. in M. To priliki je hotela „Omladina“ izrabiti, da bi pokazala, da je „Danica“ egoistično društvo, ki mu je prospeh družbe sv. C. in M. deveta briga in da jo je torej v zadevi narodnega kolka vodil samo egoizem. Le s tega stališča si moremo razlagati ta veliki hrup, ki pač ni v nikaki primeri z malo vsoto 10 K.

Koliko je torej na tem resnice? Od čistejšega dobička pri veselici v Škofji Loki dne 28. avgusta 1904 je pripravljalni odbor odločil 10 K za podporo „Danici“. V tem odboru je bil tudi sedanji abiturijent Iv. Dolenc, ki pa je glasoval proti predlogu. Predlog je bil vseeno sprejet in predsednik odbora g. kaplan Petrič je par dni pozneje poslal omenjeni znesek na „Pripravljalni odbor za desetletnico „Danice“ v Ljubljani“. Ali po krivdi pošte je prišel denar v roke veleč. g. Tomo Zupana kot urednika „Zgodnje Danice“, ki je denar sprejel. O vsem tem pa ni bilo odboru „Danice“ nič znana, ker društvo devarja ni prejelo in o daru tudi sicer ni bilo obveščeno. Torej „Danica“ denarja, ki ga ni prejela in o njem nič ni vedela, ni mogla niti obdržati, niti odkloniti.

Ko je prišla „Omladina“ z znano obdolžitvijo, je odbor prizadetežnega člana takoj poklical na odgovor. Ta je povedal, da je vest „Omladine“ v toliko neresnična, da je prejel samo 15 K, ne pa 25 K, ker je tu všteti najbrže tudi onih 10 K, katere je pripravljalni odbor omenjene slavnosti odločil za „Danico“.

Isto nam je potrdil tudi popravek g. Petriča v 11. št. „Omladine“. Ker „Danica“ denarja ni prejela, je njen odbor odpošiljalca o tem obvestil, naj poizve, kam je prišel omenjeni denar, da se čast „Danice“ žaleča zadeva javno pojasni. Na ta način smo izvedeli, da je denar prejel g. prvomestnik dr. sv. C. in M., ker ga „Danica“ ne mara sprejeti, s prošnjo, naj z ozirom na znane napade „Omladine“ javno pojasni, da je on pomotoma prejel začetkom septembra m. l. ta denar, ki je pri njem ležal

do meseca februarja t. leta, do zadnjega časa brez vednosti „Danice“, in da ga „Danica“ sploh nikoli prejela ni. G. prvomestnik je denar izročil družbi, prošnji, da bi javno vso zadevo pojasnil, pa še ni ustregel; zato si smatra podpisani odbor toliko bolj v svojo dolžnost, da sedaj ko je stvar definitivno dognana, tudi definitivno pojasni ter napravi konec zlobnim napadom društvenih neprijateljev.

Kar pa se tiče postopanja onega Daničarja, ki je sodeloval pri omenjeni slavnosti, nam pač ni treba izjavljati, da se nikakor ne more napravljati društvo odgovorno za eventualne pregreške posameznih članov. Edino, kar more storiti, je, da jih, če se kaj pregreše, pokliče na odgovor, kar se je tu tudi zgodilo, in v slučaju krivde v smislu društvenega poslovnika kaznuje.

Za odbor slov. kat. akad. društva „Danica“:

Fr. Uršič,
t. č. tajnik.

Schaubach,
t. č. predsednik.

Zahvala.

Štejem si v prijetno dolžnost, izreči presrčno zahvalo: prvič g. dr. Ed. Štajmerju za trud in sijajno izvršitev operacije, in na drugem mestu č. č. ss. usmiljenkam v Leonišču za izborni postrežbo in požrtvovalnost.

V Belipeči, dne 4. marca 1905.

Andrej Krajec,
župnik.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom naznanjam smrt moje ljube matere

Marije Zabukovec.

Umrli so v nedeljo pop. 1/5, prevadeni s sv. zakramenti.
Pogreb bo v torek ob 10. dopoldne. 428

Prosim Vas, spominjajte se v molitvi drage pokojnice.

Jesenice, 5. sušca 1905.

Janez Zabukovec,
župnik.

Pepelnično sredo dopoldne velika slanikova pojedina.

Zajtrkovalna soba
I. C. Praunseiss
Mestni trg.

432

P. n.

V svoji nanovo restavrirani hiši na **Marijinem trgu št. 1** v **Ljubljani** sem **otvoril**

trgovino z barvami, firneži, laki, čopiči

in vsemi drugimi v to svrhu spadajočimi potrebščinami.

Ker stoji moja hiša, v koji je trgovina, v središču mesta, in glede prometa na najugodnejšem prostoru v Ljubljani upam, da bo to mojim p. n. odjemalcem pri nakupovanju veliko bolj priročno.

Kakor v svoji stari trgovini, ki obstoji že od leta 1832 in bo obstojala še nadalje, tako hočem tudi v novo otvoreni trgovini prodajati le solidno blago in po dosedanjih cenah, ter sem uverjen, da mi ne ostanejo zvesti ne le vsi dosedanji p. n. odjemalci, marveč da si pridobi moja nova trgovina še mnogo novih.

Z odličnim spoštovanjem

424 3—1

Adolf Hauptmann.

Dražba posestva.

Dne 13. marca 1905 ob 10. uri dopoldne se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Radoljici dražba na Rečici pri Bledu se nahajajočega posestva umrlega Frana Jeklerja, obstoječe iz novozgrajene hiše, v kateri se nahaja gostilna in prodajalna, vrta in zemljišča. Posestvo je cenjeno na 5294 kron.

Ugodna lega tega posestva v bližini bohinjske železnice zagotavlja živahen promet. Kupci se uljudno vabijo k dražbi.

430 2—1

Hiša na prodaj

zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji v Škofji Loki predmestje Karlovec št. 26. Natačno se izve pri lastniku Gasper Pokorn.

429 3—1

Izjava.

433 2—1

Podpisana izjavljam, da nisem plačnik za kakršnikoli dolg za mojega zeta Franc Vončina.

Idrija, 4. marca 1905.

Ivana Serjun.

Otvoritveno naznanilo.

Usojamo si uljudno naznaniti, da smo danes še jedno

prodajalno

v **Prešernovih ulicah št. 50** otvorili, v kateri bomo imeli v zalogi posebno bogato izbiro hišne, kuhinjske in gospodinske oprave in vabimo tudi ob enem slavno občinstvo k prostemu ogledu popolnoma urejene uzorne kuhinje.

Svojo dosedanje trgovino na Valvasorjevem trgu št. 6 bomo neizpremenjeno nadaljevali in bilježimo z odličnim spoštovanjem

425 3—1

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Ko.

V Ljubljani, dne 6. marca 1905.

Zelo važno za zunanje zavarovalne uradnike.

Večja ameriška zavarovalnica je sklenila dovoliti svojim sotrudnikom nove, doslej nenavadne pogoje. Po teh se zunanjim uradnikom daje prilika, da si ne le zagotove svoje dohodke, marveč jih tudi pomnože, ne da bi jim bilo treba izvesti večje akvizitersko delo. Na anonimne ponudbe se ne ozira, zjamči pa vsakemu oferentu stroga tajnost.

Pisma pod „Lahko delo“ na upravništvo tega lista.

426 1

Ze skozi 19 let

boleham na želodcu. Po poskušajah z različnimi zdravili sem začel leta 1896. rabiti Vašo

tinkturo za želodec,

ki mi je vedno prav dobro služila kot učinkujoče zdravilo, pa ne le meni, ampak tudi raznim boleham osebam, katerim sem jo podaril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur, ki trpi na želodčni bolezn.

Friderik Repolusk, župnik v St. Vidu nad Valdekom, p. Minsing, 16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „železnato vino“ se mi je pri mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini, kakor pri drugih obično izborni obneslo. Prav posebno je bil njega učinek očividni pri slabokrvnih, pri osebah oslabiljenih prebavi in nerednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato morem Vaše res izborni železnato vino iz lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič, župnik pri Beli cerkvi, p. St. Jernu, Dolenjska 1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje odlikovani lekarnar G. PICCOLI, Ljubljana lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni založnik Njihove Svetosti papeža.

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, 45 in 50 kron, rdeče po 30 do 40 kron postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

V zalogi je tudi tropinsko žganje. Zadruga pri večjih naročilih izjemne cene,

Za obilne naročbe se priporoča:

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Mesečna soba

z opravo ali brez nje se odda za mesec maj na Sv. Petra cesti št. 101.

392 3-3

Vsak dan sveže

pustne krofe

Slaščičarna

Jak. Zalaznik

Starl trg 21. Mestni trg 6.

Sv. Petra cesta 27.

33 21

Št. 520

Razglas.

427 1-1

Vsled dovoljenja c. kr. deželne vlade se bo letos v Škojki Loki letni semenj namesto na dan sv. Jurija, vršil

na Veliki četrtek, dne 20. aprila.

To se objavi s pristavkom, da naj odslej semnarji, ki rabijo sejmske stane (štante), s seboj pripeljejo strešno platno (plahto), ker so se dose-danje tržne ute z lesenimi strehami odpravile.

Mestno županstvo v Škojki Loki,

dné 4. marca 1905

Izprašan kurjač
se sprejme za parno kurjavo v de-
želni bolnici v Ljubljani.

Plača 1080 kron in prosto stanovanje. Prošnje in izprijčevala je vložiti do dne 15. marca osebno pri upravi deželne bolnice.

401 3-2

Naprodaj je

v Ribnici na Kranjskem, na-
sproti cerkvi enonadstropna

hiša

z gospodarskim poslopljem,
lepim vrtom in obširnim zemljiščem.
Pojasnila daje dr. Iv. Merhar, TRST,
Via Montfort 8.

394 3-3

A. Primožič, Ljubljana, Mestni trg 25

V soboto 4. marca pričenshi

400 104-3

pride na prostovoljno prodajo

najnovejše blago za damske pomladne obleke, svileni blago za bluže, paletu- in dežne plašče, ca. 200. kom narejenih svilenih bluz od gld. 3:50 višje; fini francoski batisti in pe- rilni zefiri od 16 kr. dalje. Posteljne preproge in garniture, peluche preproge od gld. 1:65 višje; perilo za gospode in dame radi

popolne opustitve trgovine.

Ker se blago naglo razprodaja, ne razpošiljamo nikakih vzorcev, nasprotno si pa vsakdo blago lahko ogleda.

„Kat. bukvarna“ v Ljubljani

priporoča sledeče novosti:

Kralik, Dr. Richard von, Jesu Leben und Werk. Vezano K 7:20. — To je velezanimiva knjiga posebne vrste, ki se razlikuje od drugih tozadevnih del. Učeni pisatelj — laik — popisuje Izveličarjevo življenje svojega stališča, kot zgodovinar in prav poseben izvedenec v zgodovini občne omike.

Pohle, Dr. Joseph, Die Sternenwelten und ihre Bewohner. Zugleich als erste Einführung in die moderne Astronomie. Vezano K 12:—.

Landois, Dr. Hermann, Das Studium der Zoologie mit besonderer Rücksicht auf das Zeichnen der Tierformen. Ein Handbuch zur Vorbereitung auf die Lehrbefähigung für den naturgeschichtlichen Unterricht an höheren Lehranstalten. K 18.—.

Schöpfung und Entwicklung:

I. Gander, P. Martin O. S. B., Die Erde. Ihre Entstehung und ihr Untergang. Vezano K 1:80.

II. Isti, Der erste Organismus. Vezano K 1:80.

III. Isti, Die Abstammungslehre. Vezano K 1:80.

Zbirka se bo nadaljevala; namenjena ni specialistom, temveč bo vsakemu olikancu dobro došla.

„Katoliška bukvarna“ v Ljubljani.

Leopold Trautnik

☞ pasar v Ljubljani ☞

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom, svojo veliko zalogo **cerkvenih posod in orodja.**

Slavnemu občinstvu pa električna **svetila** in druge kovinske izdelke n. pr.: **križe, sv. razpela** v raznih velikostih, **podobe i. t. d.**

● Priporoča se za obila ●

☞ ☞ ☞ naročila! ☞ ☞ ☞

182 20-7

Zgodnji krompir,

beli amerikanec in rožnik, tudi kislo zelje, repo in čebulo, kupuje po najvišji ceni

Jožef Leuz 419 3-2

v Ljubljani pri novem Fran Jožefovem mostu.

Priporočamo

švicarska vezila

za telesno in posteljno perilo ki glede trpežnosti ne zaostaja za ročnim delom. Dobi se v Ljubljani samo pri

Anton Šarcu, specialna trgovina za opreme nevest, Sv. Petra cesta št. 8.

42 12-9

Kuharica

dobi službo v župnišču z malo ekonomijo na deželi. Plača po dogovoru. — Naslov pové upravništvo „Slovenca“.

418 3-3

Služba cerkvenika in organista

se nastopi lahko takoj ali saj prve dni aprila. Dohodkov 600 K, prosto stanovanje in vrt. Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

403 3-3

416 3-2

Gorki

se imenuje najnovejši ruski jopič za . . . gld. 12:— v obliki nar. jopiča (spenzer) za . . . 6:— Gehrick - dežni plašči črne ali poljubne barve . . . 7:—

Največja izbira zadnjih novosti za spomladno dobo.

Senzacija!

Izvirno angleško blago iz posebno lepega desina z opart. prav elegantnim krojem za obleke in površnike. Najnovejše mode angleško blago za piké, svileni in baržunasti telovniki brez konkurence. Naročila po meri za gospode in gospe se izvršujejo iz najfinjšega francoskega in angleškega blaga po čudovito nizkih cenah.

Bernatovič, Ljubljana. Angleško skladišče oblek.

☛ Nakup in prodaja ☛

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

☛ Pojasnila ☛ v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

18 150-25

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani